

til at underholde, dersom de ikke kunne underholdes paa disse Stiftelser, og det er jo dog, om vi ogsaa ville affee fra, hvem Byrden vil falde paa, for selve de Personer, som skulle nyde Understøttelse, en meget betydelig Forskjel, om de nyde den af Fattigkassen eller af en saadan Stiftelse. Det maa jo være den ærede Rigsdagsmand bekendt, at der for dem, der nyde Fattigforsørgelse, er forbundet, saavel med Hensyn til deres Personer som med Hensyn til deres Gods, Indskrænkninger, som ikke ere forbundne med Understøttelsen fra saadanne offentlige Stiftelser.

Jeg skal endnu blot tillade mig en Bemærkning med Hensyn til en Uttring, der laften er fremkommen fra den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Montab); han meente, at Fæstevangen skulde have en betydelig Indskyldelse paa Gaardene, navnlig paa større Etendomme og i Særdeleshed paa saadanne, som ligge i Nærheden af Kjøbstæderne, fordi, meente han, vedkommende Kjøbstads Beboere ofte kunde have lyst til at eie en saadan Gaard, bortforpagte den eller disponere over den paa en lignende Maade. Det vil imidlertid ikke være den ærede Rigsdagsmand ubekendt, at der slet ikke er Noget i veien for at faae en Bevilling til saaledes at disponere over en Gaard; den Mand, som kun eier en enkelt Bondegård, kan faae en saadan Dispensation.

Men selv om nu de Ord, som den høitagede Justitsminister har ønsket skulle udgaae af § 2, gaae ud, saa kan jeg ikke lægge megen Vægt derpaa, fordi det, der vilde blive staaende tilbage, dog vilde være af den Bestaffenhed, at jeg meget bewivler, at den ærede Minister efter de Udtalelser, vi her have hørt, vil kunne gaae ind paa Loven, om endogsaa disse Ord være blevne ubeladte; thi der vilde da blive staaende tilbage, at vedkommende Fæstegaard skulde taxeres efter den Værdi, som en saadan Etendom havde med de Byrder og Forpligtelser, som hvilede paa den; men en af de Byrder, der hvile paa en Fæstegaard, medens den er bortfæstet, det er unægtelig, at Fæsteren har Ret til for sin og sin Kones Levetid at besidde Gaarden og have Nytten og

Brugen af den. Dette er en meget betydelig Byrde paa Gaarden, og hvis den skal taxeres med en saadan Byrde, saa vil det blive af saa uhyre Tab for de offentlige Stiftelser, at der derom ikke kan være Tale. Det forekommer mig derfor, at det er absolut nødvendigt, at der foretages en anden Redaction af Paragraphen, naar Lovforslaget skal kunne opføres til Lov; men naar vi nu sammenholde de ærede Forslagsstilleres Anskuelse om Loven med de Udtalelser, som vi under 2den Behandling have hørt, saavel af den høitærede Justitsminister, som af den høitærede Indenrigsminister, hvort de nemlig begge udtalte, at de ikke ansaae de omhandlede Taxationsmænd saameget for at være virkelige Taxationsmænd som Skjønsmænd, saa forekommer det mig dog, at man ved at vedtage denne Lov udsætter de offentlige Stiftelser for den største Fare. Naar Taxationsmændene blot skulle være Skjønsmænd og ikke virkelige Taxationsmænd, vil det, som jeg tidligere har udtalt, ganske afhænge af deres subjective Dom om, hvad der er Ret i denne Sag, om den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har Ret, naar han siger, at Godseieren skal nøies med 3,200 Rd., naar Fæstebonden faaer 6,700 Rd., eller om de ere af den Mening, som jeg har, at en Fæstegaard skal vurderes, som om den var en Selveiergaard, paa hvilken den samme Fæstevang hvilede som paa Fæstegaarde under større Godsfer. Da det nu ganske vilde komme an paa disse Skjønsmænds individuelle Skjøn og subjective Mening, og Ministeriet, ifølge Forslaget, dersom det bliver ophøiet til Lov, vil være bundet ved dette Skjøn, saa er det mig umuligt at stemme for Loven. Det er min Mening, at de offentlige Stiftelser ville blive udsatte for en altfor stor Fare; den ærede Minister giver det ud af sin Haand at varetage de offentlige Stiftelsers Tarv, han giver det ud af sin Haand at indstaae os for, at Prisen paa den anden Side bliver sat med en saadan Billighed, at vi kunne være sikre paa, at det, som er Hensigten med Loven, kan opnaaes. Paa Grund heraf maa jeg, som sagt, stemme imod det foreliggende Lovforslag.